

AARHUSNS
ARHUS CENTAR NOVI SAD
www.aarhusns.rs, aarhus.novisad@gmail.com

**Informator o jačanju ekološke svesti primenom Arhuske konvencije
Upravljanje otpadom na lokalnom nivou**

Unapređenje stanja životne sredine i jačanje ekološke svesti primenom Arhuske konvencije

Projekat pod nazivom „Unapređenje stanja životne sredine i jačanje ekološke svesti primenom Arhuske konvencije“ prepoznat je od strane Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine Republike Srbije kao model i mehanizam uspostavljanja saradnje između lokalnih samouprava i građana, kao i njihovom boljem informisanju sa ciljem aktivnog uključivanja javnosti u donošenje odluka u vezi sa unapređenjem i zaštitom životne sredine.

Projekat je realizovan uz podršku Ministarstva poljoprivrede i zaštite životne sredine, Sekretarijata za urbanizam, graditeljstvo i životnu sredinu APV, JVP "Vode Vojvodine" i JP „Zavod za urbanizam Vojvodine“.

Cilj projekta:

Uspostavljanje saradnje između lokalne samouprave i građana, njihovo bolje informisanje u cilju aktivnijeg uključivanja u donošenju odluka koje će uticati na unapređenje i zaštitu životne sredine, kroz doprinos delotvornom ispunjavanju zahteva Arhuske konvencije.

Učesnici u projektu:

predstavnici lokalnih samouprava (mesnih zajednica, inspekcije, komunalne policije, službi za životnu sredinu, službe za urbanizam i graditeljstvo) i relevantnih institucija i ustanova (zavodi, javna preduzeća, direkcije), ekoloških organizacija novinari, studenti i građani iz Južnobačkog, Južnobanatskog i Sremskog okruga.

Aktivnosti:

održavanje okruglih stolova, stručnih seminara i spravođenje javne kampanje na temu značaja informisanja građana o stanju životne sredine, o rešavanju problema upravljanja otpadom na lokalnom nivou, o reciklaži i zelenoj ekonomiji i zaštićenim prirodnim dobrima.

Projektni tim:

Radoslava Stupar, koordinator projekta, Branislav Vuković, asistent na projektu
Volonteri/ke Arhus centra Novi Sad

Arhus centar Novi Sad - o nama

Uz podršku Organizacije za bezbednost i saradnju, OEBS, a na inicijativu uprave Južnobačkog upravnog okruga i 12 lokalnih samouprava sa tog područja, 23.12.2011. godine, potpisivanjem Memoranduma o razumevanju između Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja, grada Novog Sada i uprave Okruga, počeо je sa radom Regionalni Arhus centar Novi Sad koji je sve svoje aktivnosti usmerio na implementaciju zakona o Arhuskoj konvenciji na teritoriji Autonomne pokrajine Vojvodine.

U 2012. godini volonteri Regionalnog Arhus centra formirali su udruženje građana koje uspešno ostvaruje svoje ciljeve na polju i u oblasti životne sredine.

CILJEVI:

- Poboljšanje informisanja i sticanje znanja zainteresovane javnosti sa mogućim načinima smanjenja i rešavanja negativnih uticaja na životnu sredinu;
- Stvaranje pouzdanog mehanizma za uključivanje i aktivno učešće javnosti i udruženja građana u planiranju i donošenju odluka iz oblasti zaštite životne sredine;
- Obezbeđivanje što više informacija o kvalitetu životne sredine;
- Jačanje ekološke svesti stanovnika i sticanja znanja o značaju odgovornog ponašanja na način bezbedan po životnu sredinu;
- Pomoć lokalnim organima da ispunjavaju obaveze i dužnosti navedene u Arhuskoj konvenciji;
- Obezbeđivanje obuke za različite ciljne grupe da bi se stvorili uslovi za što bolju implementaciju zakona iz oblasti životne sredine, posebno zakona o Arhuskoj konvenciji;
- Promovisanje propisa i metoda usmerenih na omogućavanje pristupa informacijama.

PLANIRANE AKTIVNOSTI:

- Organizovanje javnih rasprava, okruglih stolova i tribina o temama iz oblasti zaštite životne sredine na kojima bi učestvovali predstavnici institucija, zagadivača, medija i zainteresovani građani;
- Održavanje seminara i treninga za različite ciljne grupe, posebno za građane, predstavnike pravosuđa, lokalnih samouprava, mesnih zajednica, skupština zgrada, ekoloških organizacija, medija, relevantnih institucija, ustanova i preduzeća o implementaciji Arhuske konvencije, kao i jačanje njihovih veština komunikacije sa javnošću;
- Sprovodenje medijske i javne kampanje u cilju rešavanja problema zaštite životne sredine;
- Organizovanje stručnih predavanja i radionica u vezi sa značajem dostupnosti informacija u oblasti zaštite životne sredine;
- Pružanje pomoći javnosti u implementaciji Arhuske konvencije.

Regionalni Arhus centar Novi Sad zalaže se za implementaciju Arhuske konvencije u Srbiji i uspostavlja saradnju između građana i lokalnih samouprava koje su jedne od glavnih nosilaca obaveza konvencije, a sve u cilju obezbeđivanja demokratskih procesa u oblasti zaštite životne sredine.

REGIONALNI ARHUS CENTAR NOVI SAD

E-mail: aarhus.novisad@gmail.com

www.aarhusns.rs

Jačanje građanske participacije kroz Arhusku konvenciju

Konvencija o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluke i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine, Arhuska konvencija, predstavlja jedan od najnaprednijih međunarodnih ugovora koji se tiču životne sredine, definiše pravac održivog razvoja i jača osnovne demokratske principe. Konvencija sadrži zahtev da se podacima vezanim za životnu sredinu upravlja na transparentan način i da se informacije učine dostupnim civilnom sektoru i predstavnicima svih relevantnih zainteresovanih strana, te da im se dozvoli da učestvuju u formulisanju politike i poštuje njihovo pravo na život u zdravoj životnoj sredini.

Da bi se zaštitilo pravo, sadašnjih i budućih generacija na život u zdravoj životnoj sredini, u članu 1. Arhuske konvencije od strana potpisnica se zahteva da garantuju prava na dostupnost informacija, učešće javnosti u donošenju odluka i pravo na pravnu zaštitu u vezi sa pitanjima koja se tiču životne sredine.

Arhuska konvencija je usvojena 25. juna 1998. godine na četvrtoj Konferenciji „Životna sredina za Evropu“ u gradu Arhusu (Danska). Cilj usvajanja Arhuske konvencije je zaštita prava svakog pojedinca u životnoj sredini adekvatnoj njegovom zdravlju i blagostanju.

Arhuska konvencija sadrži 3 grupe pravila, odnosno zasnovana je na 3 grupe pravila koja se odnose na:

- 1. prava građana na dostupnost informacijama**
- 2. prava građana da učestvuju u donošenju odluka o životnoj sredini**
- 3. prava građana na pristup pravosuđu u slučaju da su prethodna dva prava narušena (pravna zaštita).**

Narodna skupština Republike Srbije je usvojila Zakon o potvrđivanju Konvencije o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine (ratifikovala Arhusku konvenciju) 12. maja 2009. godine („Sl. glasnik RS – Međunarodni ugovori“, br. 38/09). Odredbama člana 74. Ustava Republike Srbije („Sl. glasnik RS“, br. 98/06), definisano je da svako ima pravo na zdravu životnu sredinu i na blagovremeno i potpuno obaveštanje o njenom stanju, da je svako, a posebno Republika Srbija i autonomna pokrajina, odgovoran za zaštitu životne sredine, kao i to da je svako dužan da čuva i poboljšava životnu sredinu.

Republika Srbija je potvrdila Arhusku konvenciju 2009. godine i tada smo započeli proces pristupanja Evropskoj uniji u smislu usklađivanja domaće ekološke regulative sa evropskim direktivama. Konvencija podiže prava vezana za oblast životne sredine na nivo ostalih ljudskih prava. Ovo nije samo ekološki dokument, već Konvencija o vladinoj odgovornosti i transparentnosti u donošenju odluka.

Osnovni ciljevi potvrđivanja su:

- **Poboljšanje informisanja i sticanje znanja zainteresovane javnosti sa mogućim načinima smanjenja i rešavanja negativnih uticaja na životnu sredinu;**
- **Stvaranje pouzdanog mehanizma za uključivanje i aktivno učešće javnosti i udruženja građana u planiranju i donošenju odluka iz oblasti životne sredine;**
- **Obezbeđivanje što više informacija o životnoj sredini ka javnosti, a putem nadležnih institucija;**
- **Jačanje ekološke svesti građana i sticanja znanja o značaju odgovornog ponašanja na način bezbedan po životnu sredinu;**
- **Implementacija ekološke regulative i unapređenje metoda usmerenih na učešće javnosti u donošenju odluke**

Budući da Ustav Republike Srbije utvrđuje da građani imaju pravo na život u zdravoj životnoj sredini, svi zajedno imamo obavezu da unapredimo sistem životne sredine i način odlučivanja po ovom pitanju. Ovaj dokument podrazumeva da građani uvek blagovremeno budu obavešteni i informisani o stanju životne sredine. Sa druge strane, građani imaju pravo da znaju šta se dešava sa životnom sredinom. Pravovremena informacija je veoma važna, jer bez informacije građani ne mogu znati šta je za njih dobro a šta nije, i samim tim ne mogu ostvarivati njihovo Ustavom zagarantovano pravo na zdravu životnu sredinu.

Brojna istraživanja govore da građani uvek participiraju i žele da budu uključeni u donošenje za njih važnih tzv. "zelenih odluka". Arhuska konvencija preporučuje donosiocima odluka na koji način ostvariti participaciju u ekološkim temama. Postoje brojni instrumenti koji jačaju građansku participaciju u implementaciji ekološke regulative u Republici Srbiji. Održavanje obaveznih javnih rasprava, foruma na najnižem nivou mesnog organizovanja u lokalnoj samoupravi, javnih debata i kampanja uvek po pravilu uključe veliki broj građana u donošenje za njih važnih odluka značajnih za njih i njihovu porodicu, očuvanje i unapređenje životne sredine.

Na osnovu postojećih potreba i povećanja broja zagađivača, sve više lokalnih samouprava ostvaruje partnerstvo sa lokalnim ekološkim civilnim organizacijama i zauzima se za primenu Arhuske konvencije. Ovakav vid saradnje rezultirao je pokretanjem elektronskih portala, seminara i treninga za različite ciljne grupe, posebno za građane, predstavnike pravosuđa, mesne zajednice, medije o unapređenju njihovih veština komunikacije sa javnošću. Zaključeno je da saradnja na lokalnom nivou utiče na zagađivače da uvode nove tehnologije koje smanjuju zagađenja na najmanju moguću meru i čuvaju životnu sredinu za našu decu i buduće generacije.

Autor: Darija Šajin

Šta je otpad i kako njime planski upravljati?

Svaka materija ili predmet koji vlasnik odbacuje, namerava ili mora da odbaci.

komunalni komercijalni industrijski

U zavisnosti od opasnih karakteristika koje utiču na zdravlje ljudi i životnu sredinu može biti

neopasan inertan opasan

Upravljanje otpadom je po definiciji sprovodenje propisanih mera za postupanje sa otpadom u okviru sakupljanja, transporta, skladištenja, tretmana i odlaganje otpada, uključujući i nadzor nad tim aktivnostima i brigu o postrojenjima za upravljanje otpadom posle zatvaranja.

Za upravljanje otpadom nadležni su sledeći subjekti:

- ✓ Republika Srbija,
- ✓ Autonomna pokrajina,
- ✓ jedinica lokalne samouprave,
- ✓ Agencija za zaštitu životne sredine,
- ✓ stručne organizacije za ispitivanje otpada,
- ✓ nevladine organizacije, uključujući i organizacije potrošača,
- ✓ drugi organi i organizacije, u skladu sa zakonom.

Za planiranje upravljanja otpadom donose se sledeći planski dokumenti: strategija upravljanja otpadom, nacionalni planovi za pojedinačne tokove otpada, regionalni planovi upravljanja otpadom, lokalni planovi upravljanja otpadom, planovi upravljanja otpadom u postrojenjima za koja se izdaje integrisana dozvola i radni planovi postrojenja za upravljanje otpadom.

Vlada Republike Srbije donela je Strategiju upravljanja otpadom za period 2010-2019. godine („Sl.glasnik RS“, broj 29/10). Osnovni strateški ciljevi su: usaglašavanje nacionalnog zakonodavstva o upravljanju otpadom sa EU propisima, uspostavljanje institucionalne organizacije u cilju dostizanja usaglašenosti sa zahtevima EU, efikasno sprovođenje propisa, stvaranje odgovarajućih kapaciteta i ljudskih resursa za upravljanje otpadom u javnom i privatnom sektoru i razvijanje svesti o problematiki upravljanja otpadom.

Strategijom je predviđeno osnivanje 26 regionalnih centara za upravljanje otpadom na teritoriji Republike Srbije. Dve ili više jedinica lokalne samouprave su na osnovu odredbi Zakona o upravljanju otpadom („Sl.glasnik RS“, broj 36/09 i 88/10) bile u obavezi da do septembra 2011. godine zaključe sporazum skupština jedinica lokalne samouprave o zajedničkom obezbeđenju i sprovodenju upravljanja otpadom u skladu sa zakonom i Strategijom. Cilj regionalnog koncepta upravljanja otpadom je racionalno korišćenje prostora kao resursa i smanjenje troškova upravljanja otpadom. Regionalne centre čini potrebna infrastruktura za upravljanje komunalnim otpadom i nju čine: regionalna deponija za komunalni otpad, postrojenje za separaciju reciklabilnog otpada, transfer stanice i postrojenja za kompostiranje. Lokacije za potencijalne regionalne centre moraju biti planirane prostornim planovima.

**OPŠTINE JUŽNOBAČKOG UPRAVNOG
OKRUGA USVOJILE SU LOKALNE
PLANOVE UPRAVLJANJA OTPADOM**

Regionalni plan upravljanja otpadom urađen za ovaj region u 2011. godini.

Jedinica lokalne samouprave kao jedan od subjekta upravljanja otpadom:

- ✓ donosi Lokalni plan upravljanja otpadom, obezbeđuje uslove i stara se o njegovom sprovođenju,
- ✓ uređuje, obezbeđuje, organizuje i sprovodi upravljanje komunalnim, inertnim i neopasnim otpadom na svojoj teritoriji,
- ✓ uređuje postupak naplate usluga u oblasti upravljanja komunalnim, inertnim i neopasnim otpadom,
- ✓ izdaje dozvole, odobrenja i druge akte u skladu sa zakonom, vodi evidenciju i podatke dostavlja ministarstvu,
- ✓ na zahtev ministarstva ili nadležnog organa autonomne pokrajine daje mišljenje u postupku izdavanja dozvola u skladu sa zakonom,
- ✓ vrši nadzor i kontrolu mera postupanja sa otpadom u skladu sa Zakonom o upravljanju otpadom.

Radi planiranja upravljanja otpadom i definisanja ciljeva na svojoj teritoriji jedinice lokalne samouprave donose Lokalni plan upravljanja otpadom. Lokalni plan upravljanja otpadom se donosi za period od 10 godina, ponovo se razmatra svakih 5 godina, a po potrebi se revidira i donosi za narednih 10 godina. Sadržina Lokalnog plana upravljanja otpadom definisana je Zakonom o upravljanju otpadom i obavezno mora da bude usaglašena sa nacionalnim planovima za različite tokove otpada.

Najbitnija vrsta otpada na lokalnom nivou je komunalni otpad. Upravljanje komunalnim otpadom je komunalna delatnost i samim tim i delatnost od opštег interesa. Po definiciji upravljanje komunalnim otpadom je sakupljanje komunalnog otpada, njegovo odvoženje, tretman i bezbedno odlaganje uključujući upravljanje, održavanje, saniranje i zatvaranje deponija, kao i selekcija sekundarnih sirovina i održavanje, njihovo skladištenje i tretman.

Postojeće stanje u upravljanju komunalnim otpadom karakterišu nepouzdani i nepotpuni podaci o količinama generisanog komunalnog otpada. Količine su procenjene na osnovu merenja u referentnim lokalnim samoupravama. Takođe je procena da se organizovano sakuplja oko 60% komunalnog otpada i to u urbanim sredinama, dok su ruralne oblasti slabo pokrivene. Kao zvaničan podatak se uzima da je morfološki sastav komunalnog otpada u Republici Srbiji sledeći: organski otpad (baštenski i biorazgradivi otpad) oko 50%, otpad od plastike 12,73%, karton 8,23%, staklo 5,44%, papir 5,34%, tekstil 5,25%, pelene za jednokratnu upotrebu 3,65% i metal 1,38%. Primarna reciklaža tj. odvajanje papira, stakla i metala u posebno označene kontejnere je propisana zakonom, ali ona ne funkcioniše u praksi. Za popravljanje stanja u ovoj oblasti neophodno je jačanje institucija i razvijanje javne svesti. Fokus jedinica lokalne samouprave treba da bude promovisanje i otvaranje centara za odvojeno sakupljanje reciklabilnog otpada (mada je najbolje da se to radi u samim domaćinstvima) za sakupljanje papira, limenki, stakla, plastike, električnih aparata, kabastog otpada itd. Na ovakav način dobijaju se kvalitetne sekundarne sirovine koje se lako prodaju na tržištu, a razvija se princip smanjenja otpada.

Autor: Rosa Stiković

Rodna perspektiva u programima upravljanja otpadom

Pol odnosno, rod oblikuje položaj muškaraca i žena u različitim oblastima: ekonomiji, politici, obrazovanju, porodicu. U Srbiji, uprkos dobrom zakonodavstvu i dalje postoje značajne razlike u položaju muškaraca i žena: žene su manje zaposlene, manje učestvuju na mestima odlučivanja, manje se obrazuju u tehničkim i prirodnim naukama, više trpe nasilje u porodici itd.

Kako se nejednakosti ne bi reprodukovale u svim projektima i aktivnostima je potrebno definisati kako ćemo obezbediti ravnopravnost ili čak poboljšati položaj žena.

Na primer, stvoriti priliku za zapošljavanje žena, edukaciju, učešće u odlučivanju i osigurati da i ženama bude dostupno sve što i muškarcima.

Ovo je važno i u upravljanju otpadom. Upravljanje otpadom znači izdvajanje, ali i stvaranje resursa, donošenje odluka, uspostavljanje ekonomske aktivnosti, nova znanja i tehnologije. **Važno je da žene budu jednakо kao i muškarci uključene u sve aktivnosti.** U suprotnom rezultati možda neće biti u skladu sa očekivanjima ili će reprodukovati neravnopravnost i imati negativne posledice na određene (manjinske) grupe.

Romska populacija se tradicionalno bavi sakupljanjem sekundarnih sirovina i potrebno je njihovu tradicionalnu aktivnost institucionalizovati i sistematizovati. Umesto toga, upravljanje otpadom često potpuno isključuje ovu grupu i time ih ostavlja bez resursa za preživljavanje i često sistem ne funkcioniše. U okviru Sindikata sakupljača sekundarnih sirovina žene nema uopšte, iako se i one bave sakupljanjem otpada. To znači da će ostati isključene iz svih mera koje Sindikat za sebe bude izborio. A nastaviće da rade i neće dobiti ništa.

Firme i postrojenja za reciklažu češće vode i poseduju muškarci. To je posledica veće informisanosti i tehničkih znanja kojima raspolažu. Ali ona nisu slučajna, nego su posledica rodnih razlika i neravnopravnosti. Da bismo to izbegli i omogućili ženama da rade u ovom sektoru, sektoru zelene ekonomije generalno, moramo informisati žene, stvoriti uslove za obrazovanje, pomoći za osnivanje preduzeća. Žene su mnogo ređe vlasnice nekretnina na svom imenu i mnogo im je teže da dobiju kredite za otvaranje preduzeća.

Žene su vlasnice i nositeljke poljoprivrednih gazdinstava koja su mala, manja od 2ha, najčešće. One tako nisu konkurentne za proizvodnju biomase. Zato je, ukoliko želimo da imaju jednakе šanse i da se u ovo uključe, treba da omogućimo udruživanje žena.

Ono što je najvažnije je da pri definisanju sistema upravljanja otpadom, na lokalnom nivou, u lokalnoj zajednici, žene učestvuju u donošenju odluka, kako bi one odgovarale potrebama žena i muškaraca koji će usluge koristiti. Nije svejedno gde će biti postavljeni kontejneri, na koji način će se razdvajati otpad za reciklažu, ko će biti obučen za kompostiranje i slično.

Ako smo donosioci odluka, ako smo aktivisti/kinje, građani/ke, zaposleni i direktori javnih preduzeća, u sve svoje aktivnosti treba da nastojimo da uključimo jednak broj žena i muškaraca i da se zapitamo: kako će nešto koristiti žene, a kako muškarci, ko će profitirati, žene ili muškarci; ko će raditi, žene ili muškarci; ko će imati znanje i informacije, žene ili muškarci. Samo tako ćemo promovisati solidarnost, ravnopravnost i zaštitu životne sredine kao vrednosno, a ne tehničko pitanje.

Vode Vojvodine - aktivnosti na unapređenju i očuvanju zaštićenih područja

Javno vodoprivredno preduzeće „Vode Vojvodine“, pored osnovne vodoprivredne delatnosti koju sprovodi prema Zakonu o vodama, od 2005. godine realizuje i veoma značajne aktivnosti na unapređenju i očuvanju zaštićenih područja, prema Zakonu o zaštiti prirode. U svrhu sprovođenja aktivnosti na zaštiti, formirano je i posebno Odeljenje za brigu o zaštićenim područjima, koje sačinjava tim od diplomiranog biologa, ekologa, geografa i inženjera zaštite životne sredine, kao i dva čuvara zaštićenih područja.

Javno vodoprivredno preduzeće „Vode Vojvodine“ je upravljač Parka prirode „Jegrička“, Parka prirode „Beljanska bara“ i Spomenika prirode „Hrast lužnjak u dvorištu crpne stanice kod Kumana“- najstariji hrast u Vojvodini, a od nedavno je predloženo od strane Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode i za upravljača Parka prirode „Mrtva-je gornjeg Potisa“.

U svojstvu upravljača, JVP Vode Vojvodine omogućuje sprovođenje propisanih režima zaštite i očuvanja prirodnog dobra, naučno-istraživačkih, ekološko-obrazovnih i informativno-propagandnih aktivnosti, donosi desetogodišnje planove upravljanja i godišnje programe zaštite i razvoja, akt o unutrašnjem redu i čuvarskoj službi i obezbeđuje finansijska sredstva.

Imajući u vidu značaj zaštićenih područja kojima upravlja, JVP Vode Vojvodine radi na razvijanju ekološke svesti i približavanju bioloških principa održivog razvoja sadašnjim i budućim generacijama, kako bi istrajali na sprovođenju aktivnosti koje se odnose na zaštitu i unapređenje flore i faune, ograničenog i mudrog korišćenja zaštićenih prostornih celina, očuvanju prirodnih i kulturnih vrednosti od svetskog značaja, negovanju kulturne baštine i tradicije. Projektom „Bistar kao voda“, koji se sprovodi po obrazovnim ustanovama širom Vojvodine, a najviše na Info-centru Parka prirode „Jegrička“ prilikom jednodnevnih izleta školske dece, sve više se podiže ekološka svest kod lokalnog stanovništva i učenika, gde se učenici kroz eko-radiionice i kvizove znanja upoznaju sa značajem održivog razvoja.

Autor: Tijana Radulović

Saradnja Pokrajinskog sekretarijata i ekoloških organizacija - naša budućnost

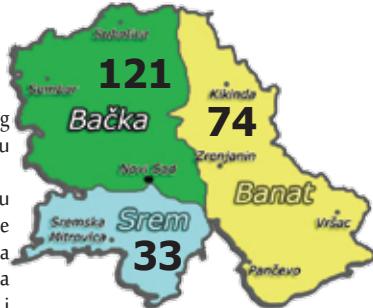
Partnerski odnosi sa udruženjima građana uspostavljeni su još od osnivanja Pokrajinskog sekretarijata 2002. godine. Na osnovu baze podataka za 2014. godinu registrovano je 228 ekoloških organizacija u Vojvodini koja se bave zaštitom životne sredine, od toga je 121 iz Bačke, 74 iz Banata i 33 iz Srema (izvor: Pokrajinski sekretarijat za urbanizam, graditeljstvo i zaštitu životne sredine).

Udruženja građana koje se bave pitanjima zaštite životne sredine

Udruženja građana su značajan društveni sektor i vitalna karika civilnog društva, koja omogućava da se čuje glas građana, omogući njihovo učešće u procesima odlučivanja u zaštiti javnih interesa.

Životna sredina je specifičan medij u kojem se najlakše prepoznaju negativne aktivnosti čoveka. Stoga, je očit porast interesa javnosti za tematske oblasti o zaštiti i unaprednju stanja prirodne i životne sredine. Povećana zainteresovanost građana za ekološki aktivizam kao i brojna udruženja građana koja se bave zaštitom životne sredine, sa ciljem rešavanja opštih i konkretnih problema, ukazuje na postojanje odgovornosti i povećanje svesti javnosti.

S druge strane, širi društveni, socijalni pa i politički kontekst, u kojem je proces zaštite životne sredine prepoznat kao jedan od dugoročnih prioriteta razvitka Republike Srbije, bitno će uticati na promene odnosa i procese odlučivanja na polju zaštite životne sredine.

Pregled sufinansiranih projekata od strane Pokrajinskog sekretarijata u periodu 2007-2014.

2007	25	1.340.000 din		9.930.000 din	90*	2011
2008	114	16.700.000 din		1.600.000 din	26	2012
2009	39	2.880.000 din		2.000.000 din	38	2013
2010	92*	11.424.000 din	*	3.000.000 din	45	2014

Pokrajinski sekretarijat
za urbanizam, graditeljstvo
i zaštitu životne sredine

* projekti sufinansirani u saradnji sa Fondom za zaštitu ŽS RS

Ekološki aktivizam - učešće javnosti u aktivnostima za zaštitu životne sredine u regionu AP Vojvodine

U cilju rešavanja kompleksnih problema u oblasti integralnog upravljanja zaštitom i unapređenjem stanja životne sredine u Vojvodini, upravo je neophodno jačanje uloge civilnog dijaloga kao partnera državnih institucija u održivom razvoju. Porast broja udruženja građana koje promovišu zaštitu životne sredine, na državnom, regionalnom i lokalnom nivou, kao i sve veći interes i osetljivost javnosti za pitanja zaštite životne sredine, predstavljaju važan «ljudski» doprinos koji deluje kao efikasan katalizator između politike zaštite životne sredine i ukupnog održivog razvoja regije Vojvodine i Srbije.

U Srbiji je pravni položaj udruženja građana regulisan septembra 2009. godine, kada je donet Zakon o udruženjima («Službeni glasnik RS», br.51/09) koji u skladu sa Ustavom i međunarodnim aktima usvojenim standardima, pruža potpune informacije u vezi rada domaćih i stranih udruženja koja deluje na teritoriji Srbije. Ovaj zakonski dokument uređuje sva pitanja značajna za osnivanje, pravni položaj, upis i brisanje udruženja iz registra, članstvo i organi, statusne promene i prestanak rada udruženja. Takođe, novim Zakonom o udruženjima uređena je oblast organizovanja građana i legitimnih nastojanja civilnog društva da unaprede državnu i društvenu zajednicu Srbije.

Autor: mr Olivija Tešić

Mreža Arhus centara Republike Srbije

Predstavnici/e Arhus centara iz Kragujevca, Subotice, Novog Sada i Niša potpisali/e su Memorandum o formiranju Mreže Arhus centara Srbije 10. jula 2013. godine u Beogradu.

Potpisivanje je obavljeno u sedištu Misije Organizacije za evropsku bezbednost i saradnju (OEBS) u Srbiji, u prisustvu predstavnika/ca: Misije OEBS u Srbiji, Ambasade Savezne Republike Nemačke u Srbiji, Ministarstva energetike, razvoja i zaštite životne sredine Republike Srbije, Ministarstva prirodnih resursa, rудarstva i prostornog planiranja Republike Srbije, poslanika/ca Narodne Skupštine Republike Srbije, Vlade Autonomne Pokrajine Vojvodine, drugih državnih institucija, lokalnih samouprava i mnogobrojnih organizacija civilnog društva.

Polazeći od činjenice da je Republika Srbija 2009. godine ratifikovala Konvenciju o dostupnosti informacija, učešću javnosti u donošenju odluka i pravu na pravnu zaštitu u pitanjima životne sredine („Službeni glasnik Republike Srbije“, broj 38/09), potpisivanjem ovog Memoranduma predstavnici/e Arhus centara iz Kragujevca, Subotice, Novog Sada i Niša su se obavezali da će planirati, pripremati i realizovati zajedničke aktivnosti na unapređenju primene Arhuske konvencije u Republici Srbiji.

Svrha ovog Memoranduma je da omogući i definiše saradnju Arhus centara u Kragujevcu, Subotici, Novom Sadu i Nišu u cilju formiranja Mreže Arhus centara Srbije, koja će pružiti podršku građanima i građankama da budu informisani/e, učestvuju u donošenju odluka o životnoj sredini, te im omogućiti da ostvare pravo na pravnu zaštitu u oblasti zaštite životne sredine.

Mreža Arhus centara Srbije će saradivati sa ministarstvima, institucijama, ustanovama i organizacijama civilnog društva u cilju aktivnog učešća u javnim raspravama o nacrtima zakona i drugih propisa iz oblasti životne sredine, kao i ukazivati na probleme u životnoj sredini, na kršenje zakona i drugih pravnih akata u oblasti životne sredine.

Mreža Arhus centara Srbije je otvorena za Arhus centre koji će se eventualno registrovati na teritoriji Republike Srbije u budućnosti i koji bi prihvatanjem ovog Memoranduma postali punopravni članovi Mreže.

Mreža Arhus centara Srbije je otvorena za saradnju sa Arhus centrima u regionu Zapadnog Balkana i drugim zemljama gde oni postoje, kao i sa relevantnim međunarodnim institucijama i organizacijama radi unapređenja stanja životne sredine.

AARHUS SRB

MREŽA ARHUS CENTARA SRBIJE

